

Členky a členové

Výbor pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost Senátu PČR

v Praze dne 28. 5. 2025

Výzva k zamítnutí vládního návrhu zákona - senátního tisku č. 104

Vážená paní senátorko / Vážený pane senátore,

obracím se na Vás jménem nevládní organizace Iuridicum Remedium, z. s., která se dlouhodobě věnuje problematice vztahu lidských práv a moderních technologií. V posledních letech se intenzivně věnujeme problematice využívání umělé inteligence ze strany bezpečnostních složek, včetně využívání metod rozpoznávání tváří v reálném čase. Jde o oblast, která má být regulována návrhem ministerstva vnitra, který je projednáván jako [senátního tisku 104](#). Tento tisk, který by měl být projednán Výborem pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost na **dne 4. června 2025**, obsahuje i část Sedmou, která obsahuje novelu zákona o zpracování osobních údajů, která přináší **úpravu využití kamerových systémů s funkcí rozpoznávání tváří v reálném čase**. Ta reaguje na Nařízení o umělé inteligenci ([Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2024/1689](#)), které stanovuje poměrně přísná pravidla pro využití obdobných kamerových systémů ze strany bezpečnostních složek. **Právní úprava tedy musí vycházet z pravidel obsažených v tomto Nařízení.**

Bohužel **předložený návrh tomu neodpovídá** a v případě jeho schválení by kamerový systém s funkcí rozpoznávání tváří provozovaný v tuto chvíli na **Letišti Václava Havla** s předpokladem rozšíření na další mezinárodní letiště byl provozován v rozporu s Nařízením o umělé inteligenci s veškerými důsledky, které z toho potenciálně plynou (snížení úrovně ochrany základních práv občanů, sankce za porušení Nařízení, povinnost k náhradě škody či nemajetkové újmy).

Je nutné rovněž zdůraznit, že původní návrh ministerstva vnitra se neomezil pouze na mezinárodní letiště a toto omezení se do právní úpravy dostalo až na základě připomínek. Z důvodové zprávy je přitom zřejmé, že ministerstvo do budoucna počítá s **dalším rozšiřováním systémů** i mimo letiště. Kvalitní legislativní záruky proti zneužití tohoto nástroje, které budou nastaveny nyní, stejně jako nedostatky v legislativní práci, jsou tak klíčové i pro možné budoucí rozšiřování použití těchto systémů.

V této souvislosti je třeba zmínit i **konkrétní pochybení při zpracování biometrických osobních údajů ze strany Policie ČR**, které potvrdil Úřad pro ochranu osobních údajů v souvislosti s kontrolou využívání dalšího biometrického systému Policie ČR tzv. Systém **Digitální podoba osob**, který podle výsledku kontroly policie provozuje bez dostatečného zákonného zmocnění. K tomu viz [výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2024](#).

Na nekompatibilitu návrhu z dílny ministerstva vnitra s Nařízením bylo **poukazováno již v připomínkovém řízení** například ze strany Úřadu pro ochranu osobních údajů nebo vládní zmocněnkyně pro lidská práva. Bohužel tyto připomínky nebyly ve výsledném návrhu zohledněny.

Pokud jde o **konkrétní připomínky**, tak naše námitky se týkají nově **navržených §§ 39a – 39c zákona o zpracování osobních údajů** (dále jen ZZOÚ). Ty upravují pravidla pro použití kamerových systémů s funkcí rozpoznávání tváří v reálném čase. Nařízení řadí tyto systémy do nej přísnější kategorie **zakázaných postupů v oblasti AI**. Výjimečné použití těchto systémů je povoleno bezpečnostním složkám za přísných podmínek definovaných zejména v čl. 5 odst. 2 – 8 Nařízení. Jedním z klíčových nástrojů kontroly je nutnost **soudního povolení pro každé využití tohoto systému**. Každým využitím je pak v souladu s čl. 5 odst. 3 a recitálem č. 35 Nařízení nutno chápat **použití systému ve vztahu ke každé konkrétní osobě**. Soud (nebo jiný nezávislý orgán) tedy musí povolit zařazení každé konkrétní osoby do referenční databáze osob, které jsou systémem vyhledávány.

Návrh ministerstva vnitra posvěcený poslaneckou sněmovnou ovšem tento přístup popírá, když zavádí **faktický dvojitý režim**. Jednak pro kategorie osob dle nového § 39b odst. 1 zákona o zpracování osobních údajů a jednak pro osoby podle § 39c odst. 1 ZZOÚ (jakási zbytková kategorie). U druhé skupiny se skutečně počítá s povolením soudu pro zařazení konkrétní osoby - jde o režim, který respektuje pravidla Nařízení.

Naopak u osob podle navrhovaného § 39b odst. 1 se nepočítá s předběžným individuálním rozhodováním soudu o konkrétní osobě, ale pouze s rozhodnutím soudu o kategoriích osob, které mohou být vyhledávány daným systémem, půjde tedy o jakési **blokové povolení pro provoz systému**, kde **nebude docházet k individuálnímu posouzení zařazení do referenční databáze**, které vyžaduje Nařízení. Soud nemá provádět **ani následné posouzení**, to je návrhem nesystémově svěřeno policejnímu pověřenci pro ochranu osobních údajů (dle § 39b odst. 9), kdy není ani zřejmé, z jakých podkladů bude tento vycházet. **V žádném případě pak nejde o nezávislý orgán ve smyslu Nařízení**.

Jde o obdobný přístup, jako kdyby zákon obsahoval obecné povolení pro odposlech určitých skupin osob, které by policie mohla odposlouchávat bez konkrétního povolení soudu.

Kategorie osob, které mohou být systémem vyhledávány bez individuálního posouzení, jsou přitom **vymezeny vágně**. Rozhodně nejde pouze o pachatele závažné kriminality nebo osoby bezprostředně ohrožené na životě, ale o podezřelé z širokého spektra i méně závažných trestných činů, ale například **i o svědky, po nichž je vyhlášeno pátrání** a je dán důvod k jejich zadržení kvůli podání svědectví nebo o **osoby, kterým se nedaří doručovat** například rozsudky v trestních věcech.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti máme za to, že by měl Výbor pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost navrhnout **zamítnutí návrhu** a případně iniciovat zpracování pozměňovacího návrhu, který daný problém odstraní a zavede nutnost soudního povolení zařazení do databáze u všech osob, tak jak to vyžaduje Nařízení.

V případě zájmu jsme připraveni na zpracování takového pozměňovacího návrhu spolupracovat.

S pozdravem,

Mgr. Jan Vobořil, Ph.D.
advokát a výkonný ředitel luRe